

ПРИНЦИПИ ІНТЕГРОВАНОЇ УПРАВЛІНСЬКОЇ ІНФОРМАЦІЙНОЇ СИСТЕМИ

У цей час існують різні підходи до побудови інформаційної системи керування бізнесом і по визначенню місця управлінського обліку в цій системі. Можливо відзначити дві принципові точки зору подання управлінського обліку. Перша полягає в тому, що система управлінського обліку розуміється як сукупність відносин самостійних елементів системи управління. Друге припускає подання обліку як єдиної системи, побудованої на єдиній інформаційній базі, що дозволяє систематизувати та узагальнювати інформацію відповідно до принципів і потреб користувачів.

Можливо відзначити, що на практиці реалізуються обидва підходи. Питання організації управлінського обліку розглядаються багатьма авторами: В.І. Ткачем, Я.В. Соколовим, А. Апчерчем, В.Б. Івашкевичем, О.Д. Каверіною, В.Е. Керимовим, К. Друри, Б. Нидлзом, В.Ф. Палієм, І.Р. Коноваловою та ін.

Пропоновані підходи до організації системи бухгалтерського обліку та методичні основи її побудови в багатьох дослідженнях пов'язані з вивченням проблем управлінського обліку і його інтеграції в систему управління. В значній мірі еволюцію цілей та завдань управлінського обліку відображає позиція Альберта Тома та Лама Марко, які відзначають: «У три останніх десятиліття роль управлінського обліку еволюціонувала від функції виміру, оцінки та відображення у звітності бізнес-операцій до рівноправного членства в команді управлінської науки, маркетингу, фінансів, які становлять сучасні управлінські ініціативи». З точки зору професора Ж. Ришара, управлінський облік – це різновид динамічного обліку. По-перше, управлінський облік – це аналітичний облік, але в рамках плану рахунків фінансового обліку багатьох країн, виділяються аналітичні рахунки (які деталізують дані синтетичних рахунків), отже, це визначення вже використовується й не може бути застосоване до управлінського обліку. По-друге, якщо визначення «фінансовий» відокремити від терміна «керування», то фінанси не підпадають під керування, а управляти можна поза фінансами. По-третє, управлінський облік – це внутрішній облік, а фінансовий – зовнішній, але всі внутрішні події відбуваються під впливом зовнішніх. Таким чином, управлінський облік – це лише різновид динамічного бухгалтерського обліку.

У своїх дослідженнях ми опиралися на точку зору професора В.Ф. Палія, який відзначає, що предметом фінансового та управлінського обліку виступає той самий капітал підприємства, його наявність, кругообіг, збереження та збільшення, керування ефективним застосуванням. Виходячи із єдності предмета, варто говорити про єдність системи управлінського та фінансового обліку, дане твердження стосується побудови системи податкового обліку. На основі цього можна представити інтегровану систему управлінського обліку. Структура інтегрованої системи управлінського обліку формується відповідно до мети, завдання та стратегій розвитку підприємства. Ефективність функціонування даної системи досягається за рахунок регламентації всіх її елементів на рівні внутрішніх стандартів обліку. Положення даних стандартів повинні відповідати діючому законодавству та внутрішньому регламенту, нормам і правилам керування. Це забезпечить законність ведення бізнесу, організацію фінансового та податкового обліку відповідно до нормативно-методичних документів і не суперечитиме регламенту управлінського обліку.

Склад внутрішніх стандартів обліку визначається підприємством самостійно, але повинен включати групи стандартів: положення про систему ведення управлінського обліку; положення про централізовану управлінську службу та управлінську звітність, для оподатковування господарської діяльності підприємства.

Ведення фінансового та податкового обліку повинно бути чітко регламентоване нормативними документами. Виникають складності у веденні управлінського обліку, це пояснюється тим, що в його рамках формується дуже великий обсяг як стандартної, так і нестандартної інформації з погляду обліку. У ньому сполучаються бюджетування, облік, аналіз, контроль, звітність і деякі аспекти керування. Облікова складова має на увазі ведення бухгалтерського обліку та покликана підготувати інформаційну базу, що відповідає цілям процесу внутрішнього керування. З метою керування податковими ризиками зниження, податкового навантаження необхідна управлінська інформація про показники, що формують податкову базу за податками, платником яких є підприємство.

На нашу думку, тільки інформація в сукупності та у взаємозв'язку дозволяє приймати обґрунтовані управлінські рішення, що у свою чергу приводить до необхідності створення інтегрованої системи обліку. Таким чином необхідно виділити безліч підходів, щодо організації системи управлінського обліку і його взаємозв'язок із системою фінансового та податкового обліку, але поки не розроблено методологічних основ, керуючись якими повинна організовуватися інтегрована система обліку.